

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Summae seu Manualis Doct. Navarri

**Ávila, Esteban de
Azpilcueta, Martín de**

Lvgdvni, 1609

Ludus I. in se.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41656

*LOCA RELIGIOSA,
vel sacra.*

DORMITORIVM religiosorū non est locus sacer, ita vt fornicatio in eo facta sit sacrilegium: fecus, de cœmeterio. cap. 16. num. 2. in fine.

Dormitorium & claustrum religiosorum, est locus sacer quoad immunitatem Ecclesiæ, sicut cætera loca sacra. Quæ vide tit. Immunitas.

Sacer locus, vt furtum in eo sit sacrilegiū, intelligitur quælibet Ecclesia, Xenodochium, Basilica, Eremitorium, auctoritate Papæ, vel Episcopi ædificata, & cœmeteriū per illos sacratum. cap. 17. num. 95. §. 5.

Quid sit claustrum, quoad clausuram religiosorum, vide tit. Excommunicatio VI.

Locus sacer quoad effectum, vt per effusionem sanguinis vel seminis maneat pollutus, quis sit, vide tit. Ecclesia.

LVDVS I.

In se.

ALVDVS est actus principaliter factus ad recreandum animum per voluptatem: &

& est duplex, bonus & malus. cap. 19. num. 2. Nouo cap. 20. num. 2.

Ludus malus est venialis. ex suo genere. B^s
num. 3. Factus verò principaliter animo lucrandi, potius est negotiatio, & ferè semper est mala, & est venialis. num. 3. 6. Si autem fiat ad subueniendum necessitati, vel alium finem bonum, erit bona. num. 3.

Quando quis tanti vel pluris facit lucrum quàm animi recreationem, tunc ludit principaliter ob lucrum. num. 11. cap. 20.

Nunquam ludus fit mortalis, quamuis fiat animo principaliter lucrandi, etiam notabiliter à potente donare, & nimio ludendi appetitu, nisi quando violatur lex aliqua obligans ad mortale, qualis est eorum, qui noctes in dies vertunt, & è contra, missas obligatorias omittunt, vel subeunt periculo amissionis bonorum, sine quibus non possunt sustentare vxorem, liberos, familiam sustentandam de præcepto, vel aliquid simile. Nec etiam est mortale ex circumstantia loci sacri, nisi specialiter sit prohibitus in tali loco qualis est comediarum prophanarum: vel nisi fiat cum notabili scandalo, vel irreuerentia Dei, vel Ecclesiæ. cap. 19. num. 3. & Nouo cap. 20. num. 3. Imò aliquando potest fieri licite in loco sacro, vt si fiat ad recreandum infirmum.

infirmum ibi existentem. Ibidem.

Numquam fit mortalis ex circumstantia personæ, vel temporis, vel qualitatis ludi, etiam fortunæ, nisi fit aliqua specialis prohibitio. Imò ludus quo magis nititur fortunæ, eo aptior est ad recreandum. n. 3.

Vnde leges vetantes ludos fortunæ magis quàm industriæ, non intelliguntur in ludo factò causa recreationis, quamuis ludatur aliquod pretium. num. 7.

Omnibus verò laicis & clericis prohibetur ludus aleæ in vniuersum, *per quem significatur omnis ludus principaliter nitens fortunæ.* num. 7. Vnde peccat mortaliter qui ludit rem notabilem, ludo sibi prohibito sub mortali; vel cum eo, qui donare non potest; vel cum potente donare, metu tamen coacto, vel per fraudem decepto. num. 5. Quis possit donare vel non, vide tit. Donatio. lit. C. D.

H Quibus adde, quòd etiam, stultus, puer, mancipium, prodigus, coniux, & alij similes, non possunt donare. Potest tamen filius sub potestate patris constitutus, qui de eius licentia versatur in scholis, vel in curia, de suo comiteu quatuor aut quinque de cētum, quæ dantur ei ludo, impendere. Idē dicendum de religioso, qui studet, aut negotiatur impensis sui Abbatis, modò id honestæ

nesta recreationis causa faciat. Quia pater & prælatus tacitam eius rei facultatem eis facere videntur. num. 12.

Qui cogit alium ad ludum, non potest licite lucrari. Coactio autem non est sola inuitatio, vel inductio consueta, sed ea quæ fit iusto metu, vel grandi reuerentiali vel timore exprobrationis, ne, quia inuitatus renuit ludere, vilis & abiectus habeatur. cap. 19. num. 13. Nouo cap. 20. num. 13.

Qui ergo lucratur aliquid notabile, etiam ludo licito, à non potète donare, vel attracto per vim, vel dolum, tenetur restituere. n. 13.

Licitum est ludere spirituale lucrum, vt preces dicendas à victo. num. 7.

Peccat verò mortaliter, qui ludit cum notabili irreuerentia Dei. Quod potest fieri etiam dictis miscendo verba sacra & diuina, ad scurrilia in ludis dici solita. Item peccat mortaliter qui factis in se mortalibus ludit, admiscendo verba aut gesta impudica, & alia mortalia. Idè de eo qui ludit cū magno scādalo, vel notabili nocumèto proximi, vel probabili sui periculo. num. 4.

Peccat m. qui dissimulando, vel occultādo suā magnam ludiperitiam, attrahit ad ludēdū longè imperitiosem: aut falsis talis, vel chartis vtitur, vel leges ludi cum notabili damno collusoris transgreditur. num. 17.

Idem

Idem dicendum de ludente non appo-
 sita pecunia cum iuramento soluendi, & non
 soluit. His addédi sunt tres casus in quibus
 idem dicendum est. Primus, de eo qui scien-
 ter ait se habere plura puncta, quam habet.
 Secundus, de eo qui aduertit collusorem er-
 rore calculi dicere se habere pauciora, &
 non monet. Tertius, de eo qui accipit ma-
 num. Sed hic non tenetur restituere quan-
 tum lucratur, sed quantum valet illud ius
 prioris loci; qui tres casus tantum habent
 locum in damno notabili. ibidem.

Inspector ludi quamuis non admonet
 ludentem, qui errat in non computando,
 vel non capiendo priorem locum, si id non
 promisit, non tenetur restituere. num. 17.
 Neque inspectores ludi, quibus ludentes
 dant aliquid ex lucratis, tenentur restituere,
 nisi quando lucrantes ad id tenentur. num.
 18. in fine & Nouo num. 19.

Qui ludit credita pecunia, non tenetur
 soluere secundum leges Hispaniæ: imò se-
 cundum multos nec in alio regno. Si verò
 iurauit, tenetur soluere. Poterit tamen vel
 antequam soluat, petere absolutionem iu-
 ramenti: vel soluta repetere. num. 17.

Qui tenetur restituere lucrifacta vni, non
 potest cōpensare lucrifacta ab eodē in eodē
 ludo, & etiā in diuersis: quāuis vni sint liciti,
 &

& alij non; siue vterque sit habilis, siue inhabilis ad donandum, siue alter habilis & alter inhabilis. Qui verò falsis chartis, vel alia fraude lucratur, non potest compensare cum iustè lucrifactis ab eodem. num. 18.

Peccat m. qui ludentibus ludos mortales, subministrant necessaria; nam cooperantur eorū peccato. n. 15. & vt plurimum inuitant, & iuuant eos ad tales ludos. n. 16. Idē dicendum de inspectore Ecclesiastico cuius præsentia est causa quòd ludo mortali ludatur. Et de eo qui debens ex officio prohibere, non prohibet talem ludū: laicus autē, qui non est causa talis ludi mortalis, neque delectatur eo, quatenus talis est, sed solum arte & industria ludērium, non peccat m. spectādo. n. 14.

Monachus & clericus spectans multo tempore ludum mortaliter malum, vel si venialiter tantum, sed eo animo, vt si esset mortalis, etiam spectaret eum, peccat mortaliter: secus, si paruo tempore vel sine tali animo. ibid. Iuramentum de non ludendo non debet relaxari, eo quòd ludens habeat magnum desiderium ludendi. cap. 12. num. 11.

L V D V S I I. Monachi, & clerici beneficiarij, & sacris initiati, prohibentur sub m. ne ludant ludis aleæ seu fortunæ, illicitis, quantitatē notabilem fructuum beneficiorum Ecclesiasticorum: imò etiam de bonis patrimonij